ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1953

Vyhlásené: 07.05.1953 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

31.

Zákon

zo dňa 24. apríla 1953

o školskej sústave a vzdelávaní učiteľov (školský zákon).

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1.
Úvodné ustanovenia.

(1) Pre socialistickú spoločnosť, ktorú budujeme, musí naša škola vychovávať všestranne rozvinutých a dokonale pripravených nových socialistických občanov - robotníkov, roľníkov a inteligenciu.

(2) Toto poslanie môže splniť len škola spätá s veľkými úlohami socialistického budovania a s politickým, hospodársko-technickým a kultúrnym rozvojom vlasti a s jej obranou.

(3) Veľkému poslaniu socialistickej školy musí zodpovedať taká príprava a vzdelanie učiteľov, hlavných to činiteľov v školskej výchove mládeže, ktoré zabezpečia vysokú ideovú i odbornú úroveň ich pedagogickej práce.

Prvá časť.
Školská sústava.

§ 2.
Materská škola.

(1) Materská škola poskytuje deťom vo veku od troch rokov predškolskú výchovnú starostlivosť a zdravotnú a sociálnu ochranu. Materské školy sú určené predovšetkým pre deti zamestnaných rodičov.

(2) Dochádzka do materskej školy je nepovinná.

Školy všeobecne vzdelávacie.

§ 3.
Základné všeobecné vzdelanie.

(1) Základné všeobecné vzdelanie je povinné a bezplatné.

(2) Poskytuje ho osemročná stredná škola alebo prvých osem postupných ročníkov jedenásťročnej strednej školy.

(3) Povinnosť chodiť do školy trvá osem rokov a začína sa začiatkom školského roku nasledujúceho po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku.

§ 4.
Typy všeobecne vzdelávacích škôl.

(1) Osemročná stredná škola poskytuje základné všeobecné vzdelanie a pripravuje pre povolanie, odbornú školu alebo pre vyššie všeobecné vzdelanie.

(2) Jedenásťročná stredná škola dáva žiakom v prvých ôsmich postupných ročníkoch základné všeobecné vzdelanie a v posledných troch postupných ročníkoch vyššie všeobecné vzdelanie a pripravuje predovšetkým pre štúdium na vysokej škole. Tieto posledné tri postupné ročníky sú výberové. Môžu byť do nich prijatí žiaci, ktorí úspešne ukončili osemročnú strednú školu alebo prvých osem postupných ročníkov jedenásťročnej strednej školy.

(3) Kde nie sú podmienky pre zriadenie strednej školy, zriadi sa prvých päť postupných ročníkov, ktoré sa označujú ako národná škola. Žiaci, ktorí úspešne ukončili piaty postupný ročník národnej školy, pokračujú v školskej dochádzke v šiestom postupnom ročníku najbližšej strednej školy.

(4) Prvý postupný ročník všetkých typov všeobecnej vzdelávacej školy je ročník prípravný. Jeho úlohou je pripraviť deti na sústavné školské vzdelávanie.

Odborné školy

§ 5.

(1) Odborné vzdelanie pre jednotlivé odvetvia hospodárstva, štátnej správy a kultúrneho života poskytujú odborné školy, do ktorých môžu byť prijatí absolventi osemročnej strednej školy alebo ôsmeho postupného ročníka jedenásťročnej strednej školy. Odborné školy sú výberové.

(2) Odborne kvalifikovaných pracovníkov pre potreby dôležitých odvetví nášho národného hospodárstva pripravujú učilištia štátnych pracovných záloh. Sú do nich prijímaní žiaci, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku a dosiahli potrebné všeobecné vzdelanie.

(3) Žiakom, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku a nie sú zaradení do učilíšť štátnych pracovných záloh ani nepokračujú v štúdiu na výberových školách, poskytuje sa podľa potreby ďalšie vzdelanie a výchova v iných vzdelávacích zariadeniach.

Školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

§ 6.

(1) Pre mládež so zníženými schopnosťami sa zriaďujú školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

(2) Školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť poskytujú podľa potreby mládeži aj výcvik pre praktické povolanie. Na takých školách môže byť povinná školská dochádzka primerane predĺžená.

Druhá časť.
Školy pre vzdelávanie učiteľov.

§ 7.
Pedagogické školy pre vzdelanie učiteliek materských škôl.

(1) Pre vzdelanie učiteliek materských škôl sa zriaďujú trojročné pedagogické školy, do ktorých sú prijímané absolventky osemročnej strednej školy alebo ôsmeho postupného ročníka jedenásťročnej strednej školy.

(2) Absolventky pedagogickej školy vykonávajú jednoročnú riadenú prax na materských školách.

§ 8.
Pedagogické školy pre vzdelanie učiteľov národných škôl.

Pre vzdelanie učiteľov prvého až piateho postupného ročníka strednej školy a škôl národných sa zriaďujú štvorročné pedagogické školy, do ktorých sú prijímaní absolventi osemročnej strednej školy alebo ôsmeho postupného ročníka jedenásťročnej strednej školy.

§ 9.
Vyššie pedagogické školy.

Pre vzdelanie učiteľov šiesteho až ôsmeho postupného ročníka strednej školy sa zriaďujú dvojročné vyššie pedagogické školy, do ktorých sú prijímaní absolventi jedenásťročných stredných škôl, poprípade pedagogických škôl a výberových odborných škôl.

§ 10.
Vysoké školy pedagogické.

Pre vzdelanie učiteľov deviateho až jedenásteho postupného ročníka jedenásťročnej strednej školy a učiteľov pedagogických škôl a odborných škôl zriaďujú sa vysoké školy pedagogické, do ktorých sú prijímaní absolventi jedenásťročných stredných škôl, poprípade pedagogických škôl a výberových odborných škôl.

Tretia časť.
Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia.

Spoločné ustanovenia.

§ 11.

Rodičia (zákonní zástupcovia) sú povinní prihlásiť svoje dieťa na súpis a na zápis do školy a dbať na to, aby chodilo do školy pravidelne a včas.

§ 12.

Deti, ktoré nemožno vzdelávať pre ťažkú nemoc alebo pre duševnú alebo telesnú chybu, nie sú povinné chodiť do školy.

§ 13.
Mimoriadne spôsoby štúdia.

Pracujúcim sa umožňuje, aby si pri zamestnaní doplňovali a získavali v kurzoch alebo na školách pre pracujúcich vzdelanie jedenásťročnej strednej školy, výberových odborných škôl alebo škôl pre vzdelávanie učiteľov.

§ 14.
Mimoškolské výchovné zariadenia.

Na doplnenie školskej výchovy a v záujme zdravotnej a sociálnej starostlivosti o školskú mládež zriaďujú sa družiny mládeže, pionierske domy, detské domovy a iné mimoškolské výchovné zariadenia.

§ 15.
Združenie rodičov a priateľov školy.

(1) Pri škole sa zriaďuje zpravidla združenie rodičov a priateľov školy, ktorého úlohou je zabezpečovať spoluprácu školy s rodinou a napomáhať školu v jej výchovnom poslaní.

(2) Združenie rodičov a priateľov školy je právnickou osobou.

§ 16.
Zriaďovanie, organizácia a správa škôl.

(1) Školy sú učilištia štátne. Náklady na ne uhradzuje štát.

(2) Pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, prislúcha správa a vedenie všetkých škôl podľa tohto zákona Ministerstvu školstva a osvety. Vyššie pedagogické školy a vysoké školy pedagogické so stránky vedecko-metodickej vedie Ministerstvo školstva a osvety podľa smerníc Ministerstva vysokých škôl, platných pre ostatné vysoké školy.

(3) Materské školy, školy všeobecne vzdelávacie, školy odborné a pedagogické školy sa zriaďujú podľa štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva ČSR.

(4) Vyššie pedagogické školy a vysoké školy pedagogické a ich fakulty zriaďuje vláda nariadením.

(5) Organizačné poriadky škôl, učebné plány a osnovy a skúšobné poriadky vydáva, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, Ministerstvo školstva a osvety po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi.

(6) Základné smernice o zriaďovaní škôl a tried, o organizácii škôl a ich správe ustanoví vláda.

Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 17.

Školská sústava a úprava vzdelávania učiteľov podľa tohto zákona sa zavádzajú začiatkom školského roku 1953/54. Spôsob, akým doterajšie školy budú premenené na školy podľa tohto zákona, upraví vláda nariadením.

§ 18.

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom. Najmä sa rušia:

1. zákon č. 95/1948 Sb., o základnej úprave jednotného školstva (školský zákon);
2. vládne nariadenie č. 195/1948 Sb., ktorým sa vykonávajú ustanovenia školského zákona o školách materských;
3. vládne nariadenie č. 196/1948 Sb., ktorým sa vykonávajú ustanovenia školského zákona o školách národných a stredných;
4. vládne nariadenie č. 197/1948 Sb., o výchovných a vzdelávacích odboroch a náukách na gymnáziách;
5. vládne nariadenie č. 257/1949 Sb., o zriaďovaní a prevádzke výberových a povinných odborných škôl pri štátnych a národných podnikoch;
6. zákon č. 100/1946 Sb., ktorým sa zriaďujú pedagogické fakulty;
7. vládne nariadenie č. 170/1946 Sb., ktorým sa vydáva štatút pedagogických fakúlt a určuje študijná doba učiteľov.

§ 19

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho minister školstva a osvety a zúčastnení členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Dr. John v. r.

Široký v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Havelka v. r.

Nepomucký v. r.

Plojhar v. r.

Sýkora v. r.

Štoll v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.